Poštnina plačana v gotovini. Maribor, četrtek 16. aprila 1936 Štev. 87. Leto X. (XVII.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455 / Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Radio

Koliko jih je bilo, o katerih je mogoče reči, da so slutili, koliko vlogo bo igral radio v zboru narodov in držav? Bil je pač malokdo. Ta izum človeškega duha je postal pomembne važnosti pred vsemi za **kulturno življenje posameznih narodov.** To velja zlasti za nas Slovence, ki smo z ustanovitvijo **ljubljanske radijske oddajne postaje** mogli vpostaviti duhovno in kulturno sintezo vseh Slovencev v Jugoslaviji, pa tudi preko meja naše države, kjer se govori naš jezik in se piše naša beseda. Tega dejstva niso mogli motiti tudi znani številni poskusi, da se v neki sosednji državi skušajo prikrajšati pripadniki našega naroda in naši krvni bratje v sprejemanju naše besede in naše kulture preko mogočne kulturno-civilizacijske ustanove radia. Ni pa treba na drugi strani pri tem še posebej podčrtavati, kako napačno je, postavljati radio v službo enostranskih političnih ali svetovnonazornih interesov. Ta postopek je doživel ob priliki proračunske razprave v senatu svojo težko in povsem utemeljeno obsodbo.

Za naše obmejno ozemlje pa se bo ta pomen radia še povečal z nameravano ustanovitvijo **relejske oddajne postaje v Mariboru,** v katero svrho se bo v kratkem vršila konferenca vseh prizadetih krogov in činiteljev. Zadeva je postala aktualna z ustanovitvijo posebnega radijskega odseka v okviru mariborskega mestnega sveta in bo nedvomno uresničenje tega načrta za Maribor ter obmejno ozemlje izredne **nacionalno kulturne važnosti.**

Vedno bolj pa se kaže tudi d r u g i p o m e n, ki ga ima in ki bi ga naj imel radio. Čuti se namreč iz dneva v dan potreba, da bi se ta pomemben izum človeškega duha postavil v službo **mirovne ideje ter ustvarjanja mirovnega razpoloženza in sožitja med ljudstvi in narodi.** V tem oziru je znano vztrajno prizadevanje Društva narodov, ki je izdelalo že konkreten načrt in ki je na svojem 90. zasedanju sklenilo, da se **3. avgusta t. l. sestane v Ženevi posebna diplomatska konferenca, na kateri naj se podrobno prouči in sprejme posebna med narodna konvencija za radijska oddajanja v interesu mirovne misli.** Razen zastopnikov držav, ki so včlanjene v Društvu narodov, se bodo na to diplomatsko radijsko konferenco povabili tudi zastopniki Združenih držav ameriških, nadalje Brazilije, Egipta, Islanda, Costarike in Japonske. Poglavitni cilj te konvencije naj bi bil, da se prepreči medsebojno hujskanje potom radia. V času, ko se medposameznimi državami pojavljajo trenja, pa naj bi se priredile v smislu tega načrta posebne radijske emisije, ki bi imele specialen namen, da s svojim posredovanjem povzročijo ublažitev teh trenj in napetosti.

Znano je, da se je iz nekaterih krogov za časa sedanjega konflikta med Italijo in Abesinijo sprožila misel, da naj bi se **radio Društva narodov postavil v službo sankcijskih mer proti Italiji** in da se preko te postaje prične velika kampanja proti vsem napadom laških radijev na Društvo narodov. Glavno tajništvo Društva narodov je sicer te pobude odbilo. S tem pa se je tudi pokazalo, da je sklenitev že navedene konvencije nujno potrebna. Zato pa se v krogu Društva narodov s tem večjim zanimanjem pričakuje sestanek navedene diplomatske konference dne 3. avgusta. Pričakuje se nam reč, da se bodo ob tej priliki napravili važni sklepi, ki bodo rodili zadovoljive rezultate pri izvajanju vsesplošne mirovne akcije. V mračni, temačni situaciji, v kateri se Evropa trenutno nahaja, so uspehi v tem pravcu še prav posebno dobrodošli.

Najkritičnejši dnevi za Evropo v zadnjih 20 letih

Če zmaga Francija: bankrot Društva narodov
Če zmaga Anglija: nevarnost evropske vojne

ŽENEVA, 16. aprila. **Danes popoldne se sestane odbor trinajsterih, ki posreduje med Abesinijo in Italijo. Lahko se reče, da so prizadevanja tega odbora doživela brodolom. Tudi včerajšnji razgovor med predsednikom tega odbora Madariago in laškim delegatom baronom Aloisijem je pokazal, da ni misliti na sporazum. S tem pa stopa abesinsko-italijanski konflikt v svojo najkritičnejšo fazo. V Ženevi so prepričani, da doživlja Evropa najkritičnejše dneve v teku zadnjih 20 let. Ne samo, da ni med Francijo in Anglijo nikakšnega zbližanja stališč, marveč gre celo za nadaljnjo poglobitev obstoječih nasprotstev. Francija je odkrit nasprotnik poostritve sankcij proti Italiji, dočim zahteva Anglija takojšnjo poostritev sankcij. Če bi zmagala francoska teza, potem prevladuje mnenje, da bi to bil smrten udarec za Društvo narodov in definitivni bankrot. Če pa zmaga Edenovo stališče, potem se povečuje nevarnost evropske vojne. Včerajšnji pesimistični govor francoskega ministrskega predsednika potrjuje po mnenju ženevskih krogov ta ugibanja.**

V Španiji 19. t. m. „velike reči"

PARIZ, 16. aprila. **»Jour« poroča senzacionalno vest, da je bilo neko rusko poslanstvo iz Moskve, ki se je pogajalo s francoskimi komunisti v Parizu, telegrafično pozvano v Španijo in da je včeraj odpotovalo v Perpignan. Španski komunisti širijo med svojimi pristaši vest, da se 19. aprila pričakujejo v Španiji »velike reči«. V Parizu domnevajo, da je pričakovati v Španiji vsak dan signal k splošnemu komunističnemu prevratu.**

Bivši šef Kominterne Buharin na poti v Španijo

PARIZ, 16. aprila. **»Jour« poroča, da se nahaja na poti v Španijo bivši predsednik kominterne Buharin, ki je bil te dni v Parizu in razpravljal s pariškimi komunističnimi prvaki. Baje ima Buharin nalogo, da ustvari francosko-špansko komunistično organizacijo, ki naj bi imela nalogo, da pripravi komunistične mase za revolucijo.**

SARAGOSA, 16. aprila. **Havas poroča: Ob priliki praznika republike je skupina komunistov zasmehovala in opljuvala vojake, ki so bili v slavnostnem sprevodu. Oficirji so nato protestirali, nakar se je razvila pravcata bitka, v teku katere je bilo 5 oseb ranjenih.**

Abesinci pobili 2000 Askarov in 200 Lahov

LONDON, 16. aprila. **Kakor poroča Reuter, se vrši na ogadenski fronti srdita borba. Vahib paša in ras Našibu skušata z ostanki abesinske armade zaustaviti prodiranje laških oddelkov. V bližini jezera Ašangi so abesinski oddelki iz zasede napadli laško kolono in se je posrečilo Abesincem, da so ubili 2000 Askarjev in 200 Italijanov. Lahi prodirajo na veliki cesti iz Dessieja proti jugu in upajo, da bodo s svojimi motoriziranimi oddelki dosegli v devetih dneh abesinsko prestolnico.**

Britanija dviga islamski svet proti Italiji

PARIZ, 16. aprila. **Havas poroča: »Journal« piše, da hoče Velika Britanija v zadnjem času organizirati proti Italiji islamski blok, v katerem bi bile prvenstveno arabske države. V to svrho se je na pobudo Velike Britanije dosegel sporazum med Perzijo in Irakom na eni strani ter Perzijo in Afganistanom na drugi strani. Sedaj gre britanska akcija za tem, da se okrepi ta blok s sporazumom med Irakom in arabskimi državami ob Rdečem morju. Jemen je že sklenil sporazum z Irakom, glede Iben Saudove Arabije pa je upati, da bo prišlo do sporazuma. Tudi v Egiptu je zbudila ideja islamskega bloka ugodne odmeve.**

Mussolini zahteva umik britanske mornarice iz Sredozemskega morja

LONDON, 16. aprila. **Havas poroča: Dopisnik »Daily Telegrapha« piše iz Rima, da je poslal Mussolini laškemu poslaniku v Londonu g. Grandiju navodila v tem smislu, da zahteva od britanske vlade, da umakne svojo mornarico iz Sredozemskega morja in to preje, predno se pričnejo razgovori glede sklenitve miru med Italijo in Abesinijo.**

Laški oficirji in britanski uradniki so trčili skupaj

CHARTUM, 16. aprila. **Dopisnik »United Pressa« poroča, da so Italijani zasedli mesto Mukueta ob sudanski meji. Italijanski oficirji so se točno informirali glede poteka meje, ki so jim jo pokazali angleški uradniki.**

PARIZ, 16. aprila. **V tukajšnjih političnih krogih so se razširile vesti, da bi mogla Velika Britanija na svojo roko uveljaviti poostritev sankcij proti Italiji. Te vesti so povzročile v političnih krogih nemalo razburjenja, ker bi moglo to samostojno postopanje Velike Britanije izzvati nedogledne posledice.**

BRUSELJ, 16. aprila. **Včeraj je nenadno odpotoval v Švico kralj Leopold, ki se bo zadržal v Švici nekoliko dni. Njegovo bivanje v Švici se spravlja v zvezo z ženevskimi razgovori, pri katerih želi kralj Leopold osebno posredovati v pravcu čim prejšnje likvidacije italijansko-abesinskega konflikta.**

Politični pogovori

NAZAJ V BEOGRAD.

Včeraj zvečer je zapustil Bled s svojo družino predsednik vlade dr. Milan Stojadinović. S predsednikom vlade sta se vrnila v Beograd njegov brat narodni poslanec Dragan Stojadinović ter narodni poslanec Kazimirović s soprogo.

POLITIČNO KOSILO II.

Včeraj popoldne ob pol 2. je priredil predsednik dr. Stojadinović na čast slovenskim narodnim poslancem JRZ kosilo, ki so se ga kakor poroča »Slovenec«, udeležili med drugimi narodni poslanci dr. Šemrov, Kersnik, dr. Kace in dr. Ažman. Ob tej priliki je imel predsednik vlade z narodnimi poslanci politično konferenco.

NOVI POSLANIK V BUKAREŠTI.

Upokojen je poslanik pri kraljevskem poslaništvu v Bukarešti dr. Niko Perić. Mesto njega je imenovan na isto mesto Dragomir Kasidolac, pooblaščeni minister in izredni poslanik pri kr. poslaništvu v Bruslju.

ZOPET PRI »ČIKA LJUBI«.

Včeraj so se na stanovanju Ljube Davidovića zopet nadaljeval razgovori za ustanovitev opozicijskega bloka izven parlamenta, ki so se ga med drugim udeležili Joca Jovanović, dr. Boža Marković, Božidar Vlajić in dr. Milan Gavrilović.

MINISTRI SE VRAČAJO.

V Beograd so se vrnili trgovinski minister dr. Vrbanić, socialni minister Dragiša Cvetković in minister brez portfelja dr. Krek, ki so bili za velikonočne praznike izven prestolnice. Za danes je napovedana vrnitev ostalih članov vlade. Kakor znano je ostal preko praznikov v Beogradu od ministrov edino notranji minister dr. Anton Korošec.

REDUKCIJE...

Kakor poroča današnje »Jutro« pripravlja Trboveljska premogokopna družba zopet redukcijo svoje produkcije in sicer tako da bi bilo v mesecu maju samo 11 delovnih dni. Redukcije bodo izvršene predvsem v obratih Zagorje in Kočevje. Obrat Kisovec pri Zagorju se bo ustavil. Gre za eksistenco več desetin uradništva in okoli 400 delavcev. — Ljudje so zelo vznemirjeni in pobiti.

ČIRIĆ V NICI.

V Nici je bila seja odbora medparlamentarne konference, na kateri je zastopal Jugoslavijo skupščinski predsednik Stevo Ćirić, ki je prispel tjakaj s svojo soprogo. Prihodnji sestanek se bo v smislu sklepa vršil v Budimpešti.

ČETNIŠKE SLOVESNOSTI.

Velikonočni ponedeljek so bile v Zemunu velike četniške slovesnosti. V veliki povorki so se četniki podali pred srbsko pravoslavno cerkev, kjer je bila posvetitev nove četniške zastave.

Domači razgledi

V zemljo zakopana preteklost

Pomembne zgodovinske najdbe utrdb med Ceršakom in Spiljem

Poseben poročevalec našega lista se je podal včeraj na našo mejo, kjer izkopavata znani graški univerzitetni profesor in arheolog dr. Valter Schmid in naš arhivar prof. Franjo Baš važne izkopanine iz davne preteklosti naše obmejne zemlje. Ob tej priliki sta podala oba zanimive navedbe, ki pričajo, da so se na tem terenu odigravali zgodovinsko važni dogodki. Iz tega razgovora posnemamo sledeče zanimive informacije, iz katerih je povzeti, da so bile svoj čas tukaj znamenite utrdbe.

Pomembne izkopanine so se odkrile na **ceršaškem grebenu, ki se razteza od Novin pri Št. Ilju pa proti severu do Mure.** Na tem grebenu torej so v sektorju dveh do treh kilometrov **odkrili štiri nasipe,** ki se končujejo s pregrado in z velikim nasipom in obrambnim jarkom. Sredi te pregrade je nekoliko vzvišen prostor, ki ga obdaja visok nasip, tako da vzbuja videz **osrednje utrdbe.** Ta nasip ima obliko nekakšne podkve in se razprostira od severovzhoda proti zapadu in pada v obliki teras proti dolini. Ravnine, ki se širijo proti severu, pa so zavarovane in opremljene z **obrambnimi nasipi in zaščitnimi jarki.** Posebno velja to za **zadnje oporišče,** ki ga predstavlja mala planota, katerega pobočja padajo strmo k Muri proti severu in se raztezajo proti Špilju na zapad.

Zanimivo je določiti dobo, v katero je treba postaviti čas nastanka in gradnje teh utrdb. Po raznih okolnostih, ki so bile za oba raziskovalca merodajne, je sklepati, da so bile te utrdbe zgrajene v času od 400 do 100 let pred Kristusovim rojstvom. Pregrada ni bila naseljena, pač pa je na podlagi izkopanin možno sklepati, da je **bila poseljena planota, ki se nahaja za višjim severnim nasipom. Tukaj so se izkopala štiri poslopja.** — Na oporišču nad Špiljem pa so se odkrili zanimivi prazgodovinski mlini. Prvo poslopje je tako zvano svetišče in ima tla iz prodnega kamena. V **drugem poslopju** se je našla votivna kozica, ki kaže ovnovo glavo. V **tretjem poslopju** so izkopali keltski denar iz dobe okoli 200 pred Kristom, v **četrtem poslopju** pa se je našlo lepo ohranjeno ognjišče in ležišče.

V vseh omenjenih poslopjih so se našli komadi, ki pričajo o keramiki tedanje dobe. Ti keramični izdelki, nadalje najdeni keltski srebrnik ter odkrite gomile kažejo, da sega omenjena utrjena naselbina tik v predrimsko dobo.

Izkopavanja, ki so prinesla na svetlo pomembne dokaze predrimske naselitve in utrdb ob naši meji, so se pričela na velikonočni ponedeljek in so se včeraj zvečer zaključila. V kolikor so se poedini predmeti našli na avstrijskem teritoriju, pridejo v graški muzej, ostale dragocene najdbe ter izkopanine pa se bodo namestile v mariborskem muzeju. Izkopavanja so se neprekinjeno nadaljevala in so jih vršili jugoslovanski in avstrijski delavci. Radi čim intenzivnejšega izkopavanja so vsi prejemali hrano iz Št. Ilja, tako da ni bilo treba izkopavanj prekiniti.

Važna ugotovitev je, da je vezano predzgodovinsko gradišče v Ceršaku s kulturno sorodnimi gradišči kakor je n. pr. Tieschen pri Radgoni in znani gradišči v dolini Rabe in Sulme. **Ta kultura gradišč sega pretežno v starejšo železno dobo.** Kažejo pa ta gradišča zastarele oblike in razen tega **vplive poznokeltske dobe** v prvih stoletjih pred Kristom. Najnovejša izkopavanja predstavljajo pomemben izkaz v osvetlitvi nastanka predrimskih naselbin in utrdb v našem obmejnem področju.

Okno v svet

V Londonu molijo za mir

LONDON, 15. aprila. **Velikonočni ponedeljek je bila v westminstrski opatiji mirovna služba božja, ki se je je udeležilo preko 7000 ljudi. Navzoči so bili tudi zastopniki Nemčije, Avstrije in Belgije, razen tega nemški, laški in belgijski duhovniki.**

Negušinja se obrača na ves svet

LONDON, 15. aprila. **Za včeraj zvečer ob 9. uri je bil napovedan radijski govor abesinske negušinje, ki je apelirala na javnost vsega sveta, naj pomaga Abesiniji v težkih časih, ki jih preživlja brez lastne krivde in ki bi mogli končati zelo tragično.**

LONDON, 16. aprila. **V tukajšnjih krogih se zatrjuje, da so Italijani preprečili emisijo apela abesinske negušinje s pomočjo Morzejevih znakov. Neka laška postaja je prešla na vaj postaje, ki je prenašala emisijo negušinje in motila njen govor, tako da se je slišal samo zaključni pasus: »V imenu človečanstva potrebujemo pomoči.« Negušinja je nekemu britanskemu poročevalcu izjavila, da ni govora o kakšni kapitulaciji neguša. On se bo boril do poslednjega diha. Mora pa priznati, da je položaj Abesinije zelo tragičen. Po negušinji je začela čitati apel njena najstarejša hčerka, toda tudi njen govor se ni slišal.**

PARIZ, 16. aprila. **Doznava se, da je abesinski poslanik pristal na brezpogojno ustavitev sovražnosti, pri čemer pa je rezerviral pravo Abesinije, da pri mirovnih pogajanjih iznese svoje pogoje.**

Roosvelt otvarja volilno borbo

NEWYORK, 15. aprila. **Havas poroča iz Baltimora, da je predsednik Roosevelt s pomembnim govorom v tamošnjem klubu demokratske mladine otvoril volilno kampanjo. Povdaril je socialno važnost načela, da se delavci, ki so mlajši kakor 18 in starejši kakor 65 let, ne smejo zaposliti.**

Kulturni razgledi

Poslanstvo našega gledališča

Nedvomno je prva naloga mariborskega Narodnega gledališča — kar velja v splošnem za vsako gledališče —, da pokazuje odrsko umetniško tvornost ansambla samega, ki na gledališkem odru deluje. V tej smeri je mariborsko gledališče gotovo izkazalo v teku svojega obstoja in razvoja lepe uspehe.

Sporednost to prvo in poglavitno nalogo pa je tudi poslanstvo, katerega smisel je, **prikazati vsa odrsko-diletantska prizadevanja v obmejnem in mariborskem področju.** Ta naloga se je doslej menda malce zanemarjala. Zato pa je tem razveseljivejša okolnost, da se je gledališka uprava odločila, da povabi za soboto, dne 25. t. m. na gostovanje odrsko družino gasilske čete v Cirkovcih. Ta odrska družina je morda danes v naši javnosti še premalo znana. Ob svojem nedavnem gostovanju v ptujskem gledališču pa je doživela uprav triumfalen uspeh, tako da je mariborska gledališka uprava smatrala za potrebno in primerno, da omogoči mariborski gledališki publiki vpogled v zrelo odrsko delovanje in ustvarjanje, ki je možno tudi na liniji diletantskega odrskega življenja in delovanja. Gre za predstavo zabavne ljudske veseloigre »Miciki je treba moža«, ki jo sodelujoči podajajo v zanimivem poljanskem narečju, kar bo nedvomno še povečalo zanimanje mariborskega, gledališče ljubečega občinstva, za navedeno predstavo priljubljenih dravskopoljskih diletantov, ki imajo v cirkovškem gostilničarju Kordežu svojega sposobnega in veščega odrskega tvorca in vodjo.

Sokolske vesti

m. **Pohorsko sokolsko okrožje** prične v nedeljo, dne 19. aprila s svojimi nedeljskimi tečaji v dveh skupinah. Prva skupina bo delala v Rušah, druga pa se zbira v Framu, med tem ko je mariborska skupina tečaj že ilela v dneh od 30. marca do 5. aprila s prav lepo udeležbo 35 tečajnikov. — Zdravo!

Športno gibanje

Okrožni odbor LNP, službeno. Sporedza nedeljo dne 19. aprila: V Mariboru na igrišču SK Železničarja ob 14, prijateljska tekma SK Železničar mladina:SK Rapid mladina in ob 15.30 prvenstvena tekma SK Železničar:Atletik SK (Celje). Službujoči odbornik g. dr. Glušič. V Ptuju ob 15.30 prvenstvena tekma SK Drava:SK Mura (Murska Sobota). Službujoči odbornik g. Zamuda. V Čakovcu ob 15.30 prvenstvena tekma SK Gradjanski:SK Lendava. Službujoči odbornik g. dr. Franetovič. Tajnik.

Študenške novice

Kovinska afera zbuja med Študenčani veliko zanimanje, posebno ker so med aretiranci tudi trije iz Studencev. Ko se je zvedelo za afero, je marsikateremu postalo marsikaj jasno.

A. P. Čehov:

Drobiž

Papa, mama in teta Nada niso doma. Odšli so na krst k tistemu staremu častniku, ki zmerom jezdi na majhnem sivem konju. V pričakovanju njih vrnitve so Griša, Anja, Aljoša, Sonja in kuharičin sin Andrej posedli okoli velike mize v jedilnici in igrajo karte. Če bi bili pravični, bi rekli, da je že čas za spanje; toda ali je mogoče zaspati, dokler ne izveš od mame, kakšnega otročička so krstili in kaj so večerjali? Miza, ki jo osvetljuje viseča svetiljka, je kar pisana od številnih orehovih lupin, papirčkov in steklenih črepinj. Vsak igralec ima pred seboj dve karti in kupček črepinj, da lahko pokrije številke. Sredi mize se beli skodelica z denarjem. Tik skodelice leži na pol snedeno jabolko, škarje in krožnik; nanj morajo polagati orehove lupine. Otroci igrajo za denar. Stavijo — kopejko. Pogoj: kdor bi hotel slepariti, mora takoj izstopiti. Razen igralcev ni nikogar v jedilnici. Pestunja Agafja Ivanovna sedi spodaj v kuhinji in uči kuharico šivanja; starejši brat Vasja, učenec V. razreda, pa leži v sobi za goste na divanu in preganja dolg čas.

Igrajo s hazardom. Največjega hazardista spoznaš z Grišininega obraza. Griša je majhen, devetleten deček z ostriženo glavo, okroglih lic in debelih ustnic, kakor jih imajo Zamorci. Obiskuje pripravljalni razred in meni, da je največji in najpametnejši za mizo. Igra izključno le za denar. Če ne bi bilo v skledici denarja, bi bil že zdavnaj v postelji. Rjave oči mu nemirno in bistro švigajo po kartah soigralcev. Strah, da utegne zaigrati, zavist in denarne skušnjave, ki mu polnijo gladko ostriženo glavo, mu ne dajo sedeti mirno in se osredotočiti. Obrača se kakor na iglah. Če zadene, pograbi pohlepno denar in ga še tisti hip vtakne v žep. Njegova sestra Anja, osemletna deklica z ostrim podbradkom in umnimi bleščečimi očmi, se prav tako boji, da ne bi kaj zaigrala. Malce zardi, pa prebledi in ves čas živo opazuje karte. Kopejke je ne zanimajo. Zanjo je sreča v igri vprašanje samoljubja. Druga sestra, šestletna Sonja, kodrolasa in rdečelica deklica, taka, kakršni so samo zelo zdravi otroci ali pa drage lutke in slike na škatljicah za bombone, igra zgolj zato, ker jo igra sama na sebi zanima. Z lica ji odseva ginjenost. Kdorkoli izgubi, vsakemu se smeje in ploska s šakami. Aljoša, debelušast, okrogel paglavec, sopiha, gogota in venomer obrača oči v karte. Njemu ni ne do denarja ne do časti. Hvaležen je, da ga nihče ne podi od mize, da ni treba spati. Na videz je flegmatik, v duši pa je že precejšnja bestija. Ni sedel za mizo toliko zaradi igre, kakor zaradi prepirov, ki so pri igri neizogibni. Sila mu je všeč, ako kdo koga udari ali opsuje. Že zdavnaj je bil moral nekam iti, ali se ne gane niti za minuto od mize: boji se, da mu ne bi kdo v njegovi odsotnosti vzel črepinje in kopejke. Ker zna šteti samo do deset in pa tiste številke, ki se končajo z ničlami, mu pokriva številke na mizi sestra Anja. Peti igralec kuharičin sin, stoji nepremično. Zamišljeno opazuje številke. Nič se ne zmeni za izid igre in za zmagovalca; docela se je vglobil v aritmetiko igre, v njeno raznolično filozofijo; koliko je na tem svetu številk, pa se vendar ne zmedejo!

Vsi po vrsti kličejo številke — razen Sonje in Aljoša. Ker so same številke preveč enolične, je praksa izmislila veliko nazivov in smešnih imen. Tako je sedmica dobila ime greble, enajstorka — palice, sedeminsedemdeset — dedek itd. Igra poteka kaj živahno.

»Dvaintrideset!« vpije Griša in stiska iz očetove čepice žolti ščit. »Sedemnajst! Grebla! Osemindvajset — kosimo seno!«

Ana opazi, da je Andrej pozabil 29. Drugič bi ga bila opozorila, topot, ko leži v skledici razen kopejk še njeno samoljubje — pa triumfira.

»Triindvajset!« nadaljuje Griša. »Semjon Semjonovič! Devet!«

»Ščurek, ščurek!« zavpije Sonja in kaže ščurka, ki beži čez mizo. »Joj!«

»Ne ubijaj ga«, reče z globokim glasom Aljoša. »Morda ima otroke . . .«

Sonja spremlja ščurka s pogledi in misli o njihovih otrocih; kako majhni pač utegnejo biti taki ščurčiči.

»Štiriinštirideset! Ena!« nadaljuje Griša, ki ga že grize, da ima Anja dve katerni. »Šest!«

»Dobila sem! Jaz sem dobila!« vpije Sonja, heheta in koketno zapira oči.

Igralci dobivajo dolge obraze.

»Treba se je prepričati!« pravi Griša in zre z mržnjo sestrico Sonjo.

S pravico, ki gre največjemu in najpametnejšemu, si je Griša obdržal odločilno besedo. Kar on hoče, to drugi tudi storc. Dolgo in skrbno obrača Sonjine karte. Na največjo žalost soigralcev se pokaže, da ni sleparija. Začenja se nova partija.

»Oh, kaj sem včeraj videla!« reče Anja skoraj zase. »Filip Filipovič je tako obrnil veke, da so mu oči postale rdeče in strašne kot oči nečistega duha.

»Tudi jaz sem videl«, govori Griša. »Osem! Pri nas pa zna učenec pobirati z ušesi. Osemindvajset!«

Andrej obrne oči h Griši, premisli in izpregovori:

»Jaz pa lahko migam z ušesi . . .«

»No, pa zamigaj!«

Andrej zamiga z očmi, usti in prsti; zdi se mu, da se mu tudi ušesa gibljejo. Splošen smeh.

(Konec sledi.)

Mariborske in okoliške novice

Mariborske železniške afere ne bo tako kmalu konec

Poročali smo že, da prejema mariborska policija dan na dan razne anonimne ovadbe, ki zadevajo veliko tatvino bele kovine v delavnicah držav. železnic. Na podlagi teh ovadb in drugih ugotovitev je policija primorana zadevo temeljito nadalje preiskati, pri ljudeh, ki so policiji anonimno ovadeni. Danes dopoldne je bil zaslišan neki železničar in dve drugi osebi, ki so jih aretiranci omenjali pri zaslišavanjih. Rezultate preiskave čuva policija v strogi tajnosti, da ne bi škodovali nadaljnjemu poteku poizvedb. V splošnem pa se o železniški aferi mnogo govori po Mariboru. Drugi delavci, ki so za posleni v delavnicah državnih železnic menijo, da je skoro nemogoče, da bi se bila kradla bela kovina iz delavnic tako na veliko. Pravijo, da je količina, katera naj bi bila ukradena, pretirana in da tudi škoda, ki je bila s tatvino povzročena ne gre v milijone. V livarni delavnic državnih železnic so uporabljali največ cenejšo belo kovino za lažje vozove tovornih vlakov. Dražja, več odstotna kompozicija se uporablja le za vozove osebnih in brzih vlakov. Tekom preiskave je bilo tudi ugotovljeno, da so tvorničarji Wudler, zlasti pa Velebit kupovali iz znanih tukajšnjih virov odpadke bele kovine v večjih količinah. Te odpadke so prelivali v drugo obliko. Ni pa še točno dognano, zakaj so ob aretaciji, na policiji zatrjevali, da so kupovali belo kovino v Avstriji in zakaj so jo v Mariboru opremljali s tujimi zaščitnimi znamkami. Izgleda, da mariborske železniške afere ne bo še tako kmalu konec.

Drzna tolovaja pobila svojo žrtev do nezavesti, jo izropala in nato pobegnila

Sezonski delavec Malačič Karol, se je vračal iz Domanjšcev domov, kjer je bil na obisku pri sestri in bratu. Komaj je prišel prav iz vasi, sta se mu pridružila dva neznanca. Na samotnem kraju pa je eden izmed njih nenadoma napadel Malačiča, ga prijel za vrat ter ga z vso silo treščil na tla. Njegov padec je bil tako silovit, da mu je pri tem počila kost v desni lahti. Na tleh ležečega sta ga nato neznanca začela pretepati z koli. Posebno hude poškodbe sta mu prizadjala na glavi. Ko se Malačič ni več mogel braniti, sta mu zlikovca prebrskala vse žepe ter 350 Din, ki jih je imel pri sebi odvzela. Po zločinskem dejanju sta roparja izginila. Hudo ranjenega Malačiča je našel pozneje neki posestnik, ki ga je nemudoma spravil domov. Radi resnih ran pa so ga morali drugi dan odpeljati v bolnišnico. Orožništvo je za zločinci takoj uvedlo obširno preiskavo.

Slaboumnež zažgal domačijo

Nenadoma je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Alojzija Kesaka v Zgor. Dobrenju. Ogenj je bil za posestnika Kesaka usoden. Gospodarsko poslopje je bilo namreč s slamo krito, tako da so ognjeni zublji prešli tudi na stanovanjsko poslopje. Oba objekta sta pogorela do tal in se ceni škoda, ki jo radi tega trpi Kesak, na okoli 70.000 dinarjev. Na pomoč so takoj pribrzeli pesniški gasilci, ki se jim je z velikim naporom posrečilo, da so ogenj lokalizirali in odstranili večjo požarno nevarnost. Nesrečnemu posestniku so rešili živino, pohištvo in živež. Glede vzroka nastanka požara se je dognalo, da je ogenj zanetil neki slaboumnež, ki je menda v sorodstvu s Kesakom in ki se je kritični večer potikal okoli Kesakove domačije. Kesak je tem težje prizadet, ker je škoda le delno krita z zavarovalnino.

Kam pojdemo?

Sokolsko društvo Tezno bo imelo v soboto 18. IV. v gostilni Horvatič svoj družabni večer. Ob tej priliki se bomo poslovili od bratov Leberja Franca in Horvatiča Otona, ki odhajata k vojakom. Vabimo vse brate in sestre, znance obeh bratov in prijatelje, da se udeleže večera Zdravo! Načelnik!

Kino kavarna-bar. Danes popolnoma nov mednarodni spored. Izborna jedila in pajače, solidne cene.

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru Rotovški trg 6 ima v soboto 18. t. m. ob 19. uri v mali dvorani Narodnega doma svoj redni občni zbor, na katerega vabi svoje člane.

Univ. prof. dr. K. Ozvald predava danes v mali dvorani Narodnega doma ob 20. uri o temi: »Pedagoški pogledi na mladoletnika, ki je zapadel kazenskemu paragrafu«.

Český klub. Dramatični odsek priredi v nedeljo dne 19. t. m. ob 20. uri v dvorani Zadružne gospodarske banke gledališko predstavo »Tuláská krev«, ljudska igra s petjem. Sodeluje klubov orkester. Vabimo rojake kakor tudi prijatelje našega kluba, da nas v čimvečjem številu počastijo s svojim obiskom.

Fotoamaterjem! Opozarjamo vse ljubitelje na umetniške fotografije in izbrane motive z našega Jadrana, katere nam bo pokazal naš veljavni fotografski strokovnjak gosp. Ljudevit Griesbach iz Zagreba na predavanju o našem Jadranu, ki se vrši v sredo dne 22. aprila ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze.

Opozarjamo na debut Tuši Rajnerjeve, Josipa Borka ter Danila Pahorja, o katerem smo že poročali. Navedeni nastopijo v učinkoviti Zweigovi drami »Siromakovo jagnje« kot Bellillotte, Foures in Fouche. **Znižane cene.**

O krasoti Jadrana predava v sredo 22. aprila v dvorani Ljudske Univerze naš poznavalec lepe jadranske obale kapetan Gjuro Pany iz Sušaka. Predavanje bo ponazorjeval s serijo izredno lepih diapozitivov naš veljavni fotografski strokovnjak in priznani planinec g. Ljudevit Griesbach iz Zagreba. b

Ljudska univerza v Studencih. V četrtek dne 16. t. m. ob 19. uri predava gosp. prosvet. inšpektor dr. Leopold Poljanec iz Maribora, o postanku gorovja. Predavanje bodo pojasnile skioptične slike.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 16. aprila ob 20. uri: **»Siromakovo jagnje. Znižane cene. Debut T. Rajnerjeve, J. Borka in D. Pahora.**

Sobota, 18. aprila ob 20. uri »Sv. Anton vseh zaljubljeni patron. Red A.

Nedelja, 19. aprila ob 15. uri »Princezka in pastirček« **Globoko znižane cene.** Zadnjič. — Ob 20. uri »Cigan baron« **Znižane cene.** Zadnjič.

»Direktor Čampa« — prihodnja dramska premiera. To dramo, ki jo je napisal slovenski dramatik Jože Kranjc in ki načenja več prav aktualnih in perečih vprašanj, uprizore prvič v mariborskem gledališču v teku prihodnjega tedna. Vsebina je obdelana z veliko dramatično močjo, tako da uspeh ne more izostati. Režijo vodi glavni režiser, naslovno ulogo igra Furijan, ostale večje uloge pa Rasbergerjeva, Kraljeva, Starčeva, Nakrst, Gorinšek in P. Kovič.

V nedeljo zadnja uprizoritev dveh uspelih del. Popoldne bo **zadnja predstava** Golieve ljubke pravljice s petjem, plesom in godbo **»Princezka in pastirček«** in to ob **globoko znižanih cenah.** Najcenejši sedež se dobi **že za Din 4. Zvečer** pa uprizore **zadnjič v sezoni** Straussovo vedno privlačno in melodij bogato klasično opereto **»Cigan baron«.** Veljajo **znižane cene.**

O tem in onem

Aljehin v Mariboru. Aljehin bo igral v Mariboru simultanko in sicer predvidoma dne 22. ali 24. tm. v Kazini. Zadevne prijave pri g. Golecu, Meinl & Herold, Gosposka ulica.

S poštne službe. Upokojen je g. Ivan Bezlaj, višji tehnik pri brzojavno telefonsko tehnični sekciji v Mariboru.

Odprta noč in dan so groba vrata . . . V Vinarski 13 v Krčevini je umrla v starosti 52 let vdova po skladiščniku Alojzija Flajšerjeva. V splošni bolnišnici je izdihnil devetletni sinček kovača drž. žel. Herman Divjak. V 76. letu svoje dobe je preminil v sploni bolninšici bivši gostilničar, izvošček in hišni posestnik Matija Misleta. Žalujočim naše toplo sočutje!

Zveza mladih intelektualcev je imela te dni svojo redno letno glavno skupščino v Glasbeni Matici. Odbor je podal kratka in stvarna poročila, iz katerih je bilo razvidno delo, ki ga je izvršila ZMI v prošlem poslovnem letu in pa načrti dela za bodoče leto. Nato se je izvolil naslednji odbor: predsednik Ing. Šuškovič Viktor, podpreds. dr. Humar Ivo, podpredsednica Kovačič Andrina, učit. abit. tajnica Šarbak Zora, učit. abit., blagajnik Murko Albert, urad. priprav. Kulturno-prosvetni odsek: dr. Crnek prof., Socialno-zaščitni: dr. Humar Ivo, Šegula Pavle, učitelj, Grbec Ema, učiteljica, Jesih Franjo, uradnik, Novak Leo prof. Nadzorni odbor: Kozina Marjan, ravnatelj Glasbene Matice, dr. Pretnar Stojan, F. Borko, profesor, Satler Franc, odv. konc. Pišec Anči, učiteljica, dr. Smrdu Franjo, zdravnik.

Uradne ure pri mariborski carinarnici. Do konca septembra so pri tukajšnji glavni carinarnici uradne ure od 8. do 12. in od 15. do 18., razen ob sobotah, ko bo carinarnica poslovala neprekinjeno od 7. in pol do 13. in pol. Delovni čas v carinarniških skladiščih za sprejemanje in izdajanje blaga bo od 8. do 12. in od 14. do 18. Delovni čas na carinsko poštnem odseku tukajšnje carinarnice bo od 7 in pol do 13 in pol neprekinjeno.

Konferenca o finančnem gospodarstvu OUZD. Interesentje socialnega zavarovanja iz skupine delodajalcev kakor tudi predstavniki gospodarstva, javnosti ter kulturni delavci in državni funkcijonarji so vabljeni, da se udeležijo I. konference, ki se bo vršila v prostorih Ljudske univerze v kinu »Apollo« v Mariboru, Miklošičeva 2 v ponedeljek dne 20. aprila 1936 ob 17. uri z referatom: Ustroj in finančno gospodarstvo OUZD v Ljubljani.

Kaznovano navdušenje. Stražnik je sinoči aretiral radi nekega vzklika mladega godbenika, uslužbenega v Reberinggovem cirkusu. Mladega moža so danes dopoldne zaslišali na policiji in ga zašili z globo 500 dinarjev. Mož je globo plačal in izjavil, da bi ga tak »špas« stal v Avstriji najmanj 300 šilingov.

Pod smreko je obležal mrtev pri podiranju smrek v gozdu 74 letni hlapec Leopold Krof v Vratih pri Muti.

Kino

GRAJSKI KINO. 10000 ljudi si je ogledalo ta nad vse prekrasni film

»GRAD HUBERTUS«,

ki se predvaja danes zadnjič. Jutri nov film **»Vroča kri«.** Marika Röck, Paul Kemp, Hans Stüwe.

Kino Union. Do vključno petka naveselejši film »Mala Katarina«. Frančiška Gaal.

S preurejevanjem ceste so pričeli v Tomšičevem drevoredu po načrtu, o katerem smo že večkrat in obširno poročali.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved pravi :Na zapadu nekoliko hladneje, na vzhodu še milo, precej oblačno, najbrže tudi dež, zlasti na zapadu in jugu.

Časniške gredice

Pižame, kabine in naši škofje

Današnje »Jutro« poroča: Sedem katoliških škofov na Jadranu je izdalo pastirsko pismo proti nagoti v morskih kopališčih. Pastirsko pismo ima naslov. »Za obrambo javne morale in častitljivih običajev«, podpisali pa so ga škofje dr. Mileta iz Šibenika, dr. Bonifačić iz Splita, dr. Srebrnič s Krka, Pušić s Hvara, dr. Carevič iz Dubrovnika, dr. Burič iz Senja in generalni vikar Boke Kotorske Stjepčević. Pastirski list pravi med drugim: »Vsa naša preteklost je katoliška. To dokazujejo vsa naša mesta na obalah Jadranskega morja. Njih cerkve govore o tem, njih umetnine in naši običaji od Trsata in Krka do Dubrovnika. Sedaj pa se dvigajo proti našim verskim in moralnim svetiniam sovražniki, na katere moramo s prstom pokazati, da jih brezobzirno razkrinkamo. Ne omenjamo tu onih, ki podkopavajo versko moralno vzgojo mladine, niti onih, ki izhajajo iz komunističnih vrst in slabega tska. Naš namen je, s to poslanco javno opozorti na pojave nemoralnosti, ki se kažejo v poletni sezoni nemoteno in v najnesramnejših oblikah ob obalah našega Primorja.«

Pastirski list pravi, da se mnogi tujci, ki prihajajo v poletju na naše morje, slabo vedejo. Njihove slabe zglede posnemajo domačini. »Kar je v Beogradu, Ljubljani in Zagrebu na javnih ulicah prepovedano, mora biti prepovedano tudi pri nas. Zahtevamo od vsakogar obzirno postopanje in spoštovanje naših verskih in moralnih čustev.« Pastirski list obsoja skupno kopanje moških in žensk, skupne kabine, skupne vožnje po morju, skupne dijaške ferialne kolonije, igranje tenisa v kopalnih kostumih, telovadbo in plese v kopalnih kostumih, pižame za ženske, lajne prijave v hotelih in druge tako pojave. Končno se škofje v spomenici pritožujeo, da v novi uredbi o pospeševanju turizma ni niti najmanjše določbe o teh vprašanjih.

Dogodki po svetu

Za zapadno polovico zemeljske krogle novo Društvo narodov

WASHINGTON, 16. aprila. **Na Rooseveltovo povabilo na veliko panameriško mirovno konferenco je prispel odgovor 17 južnoameriških republik, ki so se skupno objavili. V vseh odgovorih se izraža močna želja južnoameriških držav po ustvaritvi mirovne institucije po vzoru Društva narodov, ki bi ščitila mirovne težnje in interese zapadne polovice zemeljske krogle.**

Ruši se mednarodni red: Bolgarija hoče izhod na Egejsko morje, Madjari se tudi oglašajo

SOFIJA, 16. aprila. **»Mir«, organ zunanjega ministrstva, piše, da se Bolgarija ne more solidarizirati z idejo nasilne revizije mirovnih pogodb, da je pa absolutno prirodno in dolžnost vlade, da po dogodkih v drugih državah sproži vprašanje ponovne oborožitve Bolgarije. Bolgarija se ne bo protivila turški zahtevi glede ukinitve znane lozanske klavzule iz leta 1923, hkrati pa je treba pomisliti, da bo Bolgarija popolnoma odrezana od morja, če ugodi turški zahtevi. V tem slučaju bo Bolgarija prisiljena, da trdovratno zahteva izhod na Egejsko morje.**

BUDIMPEŠTA, 16. aprila. **Havas poroča o komentarjih »Peste Lyoda« glede ponovnega utrjevanja Dardanel: »Pravni občutek Evrope ne bo dopustil, da se priznava vsem narodom pravo, da se oborožujejo, pa da se hkrati odreka pravo edino Madžarski.«**

EVGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesorja Kabaja

ROMAN

»To pomeni, da odletita sama?«

»Da.«

»Kdaj naj vaju pričakujem?«

»Vedno. Vendar — pred večerom se skoraj gotovo ne vrneva.«

Pilotu se je kri hitreje pognala po žilah. Stopil je k letalu in opravil svoje navadno delo pri motorjih.

Med tem sta dr. Servacij Evarist in profesor Hilarij Kabaj že vstopila v pilotsko kabino. Doktor je potegnil iz žepa svojo skrivnostno uro, jo pričel naravnati in — vrata hangarja so se razmaknila. Bonifacij Urban je vedel, da se sedaj odvisno vse od naglice in od živcev. Ko se je pričelo letalo počasi premikati proti vratom, je skočil k njih tiru in čakal, da je aparat dosegel sredino. Dr. Servacij Evarist je gledal naprej, na teraso. Tako ni mogel opaziti pilotovega početja. Bonifacij Urban je nemoteno skočil k zapiralom in pričel vtikati vanje svoje skrbno pripravljene izulirne vložke. Hitel je na vse pretege, vendar je z grozo opazil, da so se pričela vrata zapirati še preden je dokončal svoje delo. Z neverjetno naglico je dosegel zadnje zapiralo še tik preden so se vrata stisnila. Potem je skočil k letalu, ki je stalo na terasi.

»Preglejte in namažite motorje stratostata!« je zakričal dr. Servacij Evarist, pritisnil na neki vzvod, in letalo se je pričelo sprva počasi, komaj vidno, nato pa vedno bolj naglo dvigati navpično v višave.

Bonifacij Urban je zrl za njim in srce mu je močno bilo. Napočil je veliki trenotek, ki ga je tako dolgo pričakoval. V hangarskih zapiralih tiče izolirni vložki. Bodo dosegli svoj namen? Se bodo dala vrata odpreti? So bili Urbanovi računi točni? Ni za temi zapiralj nobene druge, težje skrivnosti? Kdo bi mogel zaupati dr. Servaciju Evaristu? Obdal se je s tolikimi skrivnostmi, ki so skoraj nedoumljive, da so mogoča tudi največja presenečenja in razočaranja...

Letalo se je dvignilo v silno višino, da ga je Bonifacij Urban, dasi je imel sokolje oči, mogel opazovati le še kot neskončno drobno temno piko. V tej višini se je naenkrat obrnilo v smeri jugozahoda. Pilot je segel po dalnogledu. Letelo je dalje v izbrani smeri, in to s precejšnjo naglico. Kmalu je izginilo na obzorju za gorami.

»Kaj naj sedaj počnem?« se je vprašal pilot, ko je odložil daljnogled. »Naj takoj pokličem inženjerja in gospodično, ali naj prej preizkusim uspeh svojega početja?«

Odločil se je za drugo. Bil je preveč nestrpno radoveden, da bi se mogel premagati. Odhitel je skozi delavnico nazaj v hangar, vzel veliko dleto in stopil k hangarskim vratom. Previdno je nastavil ostrino na špranjo ter jo pričel potiskati vanjo. Napel je vse moči, vendar zaman, vidnega uspeha ni dosegel. Trudil se je skoraj pol ure brez uspeha. Pot mu je v curkih lil s čela. Nazadnje se je domislil, da ne sme izgubljati dragocenega časa. Odhitel je k inženjerju Atanaziju Galu. Ko ga je ta zagledal vsega potnega in vznemirjenega, je takoj zaslutil, da se je nekaj zgodilo.

»Je odletel?« je vprašal tudi sam vznemirjen.

»Da.«

»Sam?«

»S profesorjem Kabajem.«

»Daleč?« „

»Najbrže se do večera ne vrneta.«

»Ste vstavili vložke.«

»Sem.«

»In?«

»Vrata se ne dajo odpreti...«

»Ste poizkusili?«

»Vse.«

»Poizkusiva skupaj!«

»Prav zaradi tega sem prišel.«

»Dobro. Hitiva!«

»Bojim se, da jih tiščj skupaj še neka neznana moč.«

»To bova takoj ugotovila.«

Inženjer Gal je pograbil neko malo pripravo, jo potisnil v žep in odhitel s pilotom skozi delavnico v hangar. Tam je pritisnil pripravo na prvo zapiralo, opazoval neko kazalo in dejal:

»To ni vključeno.«

»Preiščite še druga.«

Inženjer je pristavljal pripravo po vrsti k vsem zapiralom. Niso bila vključena. Šele pri zadnjem je ugotovil delujoči tok.

»Tu se nam vstavitev vložka ni posrečila,« je vzkliknil. »Tok deluje in tišči, dasi z zmanjšano silo, vrata tesno skupaj.«

»Kaj, naj storim?« je vprašal pilot prestrašeno.

»Poizkusiti morava tok prekiniti. Zdi se mi, da poznam natanko in pravilno zapiralni ter odpiralni mehanizem. Vrata se odpirajo in zapirajo z izključitvijo, odnosno vključitvijo električnega toka, ki dviga in spušča tudi kljuke. Aparat, ki izključuje in vključuje tok je v vratih samih, a naravnavati se da samo s pomočjo posebne, brezžično delujoče naprave, katero nosi doktor s seboj v žepu. Po tej poti mehanizmu ne prideva do živega. Ves najin trud bi bil zastonj.«

»Kaj naj potem storiva?«

(Dalje sledi.)

Zveri v človeški podobi

Iz kriminalnega albuma zadnjih sto let

Naj navedemo nekaj najgrozovitejših kriminalnih primerov iz zadnjega stoletja, ki v svetu še danes niso docela pozabljeni. Značilno v kriminalni kroniki je, da so zločinci v preteklosti morili svoje žrtve najbolj pogosto z **raznimi strupi, dočim se današnji zločinci pri svojem poslu poslužujejo modernih sredstev.** Svetovna kriminalna kronika pozna zločince, ki so morili svoje žrtve iz n a s l a d e in takšne, ki so morili ljudi iz k o r i s t o l j u b j a. Med zločinci pa najdemo moške in ženske, mlade in stare, najdemo jih iz vseh slojev in poklicev.

V kriminalnem albumu zadnjih sto let najdemo strašne zločine, **ki so jih izvršile ženske.** Med najstrašnejše zločinke spada v prvi vrsti znamenita zastrupljevalka **Gesina Gottfriedova,** ki je imela na vesti enajst človeških življenj. Gesina je bila hčerka siromašnega krojača v Bremenu. V mladosti je bila ljubko in ljubeznivo dekle. S šestnajstim letom se je omožila z nekim Miltenbergom, katerega je kmalu po poroki zastrupila. Ko se je nato nameravala drugič poročiti, je spravila s sveta svoje tri otroke in starše, ki so ji branili drugi zakon. Ker ni držal besede njen drugi izvoljenec, je zastrupila njega in tudi tretjega ljubčka. S strupom se je maščevala nad svojo najboljšo prijateljico in njeno triletno hčerko, s sveta pa je spravila tudi neko učiteljico. Njeni zločini so končno prišli na dan. Obsojena je bila na smrt pod giljotino. Leta 1785. so ji odsekali glavo.

Zločinski Gesini Gottfriedovi je bila podobna mlada učiteljica **Milica Vukobrankovičeva,** ki je bila leta 1922. zapletena v veliko afero. Tudi Vukobrankovičeva je imela na vesti več človeških žrtev, ki jih je s strupom spravila s sveta. Pri razpravi je trdila, da je kraljevskega rodu, ki mu je dal krivcar Lazar. Obsojena je bila na smrt, pozneje pa pomiloščena na dosmrtno ječo. V zaporih je napisala svoje spomine, ki so izšli pod naslovom: »Ženska celica 321«.

Kriminalna kronika pa pozna še strašnejše primere, v katerih so **igrali glavno vlogo moški,** ki so v masah morili nedolžne ljudi, prodajali meso svojih žrtev, nekateri pa so ga celo sami uživali. Tak zločinec je bil **Hugo Schenk,** ki je bil usmrčen na Dunaju leta 1884. Schenk je v družbi svojega brata izvabljal v svoje stanovanje pod pretvezo ženitbe mlade služkinje, ki jih je davil kakor piščeta, njihova trupla pa zmetal v Donavo. Pri razpravi so mu dokazali, da je na ta način umoril 19 mladih deklet. Tudi **Henry Landru** je v Parizu ujel v slojo zločinsko past 7 mladih deklet ki jih je moril, trupla pa sežigal v peči. Obsojen je bil na smrt pod giljotino. — Svoje izvoljenke je moril v Berlinu znani **Karl Grossman.** Na vesti je imel 21 žrtev. Grossman se je pred obsodbo obesil v preiskovalnem zaporu.

Najokrutnejši zločinec, kar jih pozna nemška kriminalna kronika je bil **Fric Haarmann, ki je umoril 25 ljudi** njih meso pa prodajal in ga celo sam užival Haarmannu enak je bil **Karl Denke** iz Münsterberga, ki je moril ljudi iz naslade, meso pa prodajal javno na trgu.

Med zveri v človeški podobi spada tudi **düsseldorfski vampir Peter Kürten,** ki je moril žene in otroke na najokrutnejši način. Vampir Kürten je bil patološki tip. Obsojen je bil na smrt in justificiran.

Strašna smrt na električnem stolu je doletela pred dnevi **Bruna Hauptmanna,** ki je bil obsojen samo na podlagi indicij da je sodeloval pri umoru Linbergovega otroka. Hauptmann je dosledno zatrjeval, da je nedolžen. Če je bil po krivem obsojen na smrt, bo pokazala morebiti bodočnost.

Iz življenja in sveta

Boj za večni koledar

Kakor božični in drugi prazniki naj bi imeli tudi velikonočni svoj stalni datum 9. in 10. aprila

Društvo narodov v Ženevi si že nekaj let prizadeva pregovoriti Vatikan, da bi sklical koncil, na katerem bi se določil stalni datum za velikonočne praznike, ki se doslej menjajo vsako leto glede datuma. Zgodovinarji in cerkveni teologi vseh veroizpovedi so se že davno zedinili pri določitvi dneva Kristove smrti, ki je umrl na križu v petek 7. aprila. Določili so sporazumno tudi dan Kristovega vstajenja in sicer nedeljo 9. aprila. Z omenjenima datumoma se strinja tudi Društvo narodov, ki se bori za tako zvani **večni koledar,** v katerem naj bi bil vsako leto po soboti v zadnjem tednu meseca junija **»mednarodni prazničnl dan«.** Na ta način bi namreč padel vsako leto veliki petek na 7. aprila, Velika noč na 9. aprila, Binkošti pa na 28. maja.

Društvo narodov, ki se bavi tudi z reformami koledarja, je prepričano, da se bo v posameznih državah uveljavil stalni datum za velikonočne praznike, če tudi na to ne bo pristal Vatikan. Zadevni predlog Društva narodov ima veliko pristašev v Angliji, kjer so nekateri večji kraji že na lastno pest ustalili velikonočni datum na ta način, da so proglasili prvi ponedeljek v aprilu za nedeljski počitek in ga nazvali veliki pomladanski praznik. Velik zagovornik predloga Društva narodov glede reforme koledarja je tudi Amerika. V mnogih ameriških srednjih in visokih šolah so že osvojili odločitev nekaterih angleških krajev glede stalnega datuma za Veliko noč in uveljavitve pomladanskega praznika. Pričakovati je, da se bo omehčal v doglednem času tudi Vatikan in da se bo po vsem rimo-katoliškem svetu praznovala v bodoče Velika noč na dan 9. aprila, Binkošti na dan 28. maja, dan po soboti v zadnjem tednu meseca junija vsakega leta pa bo proglašen za mednarodni prazničnl dan, kakor je to želja Društva narodov.

OČE KANADSKIH PETORČK.

Oliva Dionne, oče slavnih kanadskih petorčk, je poslal angleškemu kralju Edvardu VIII. pismo, v katerem ga prosi, naj mu vrne njegove otroke. V svojem pismu navaja, da trdi kanadska vlada, da so petorčki pod kraljevo zaščito. Angleški kralj najbrže ne bo ugodil Dionnejevi prošnji, ker bodo petorčke do svoje polnoletnosti v oskrbi in pod zaščito posebnega odbora, ki jih vzgaja in skrbi za nje v kraljevem imenu.

»RUMENO« DARILO »RDEČI «RUSIJI.

Kitajska vlada je darovala sovjetski Rusiji kolekcijo 79 tisoč zvezkov, znano v znanstvenem svetu pod imenom »kolekcija štirih knjižnic«. Zvezki so ročni prepisi originalov, ki jih hrani kitajska vlada in ki se nanašajo na najstarejšo zgodovino Kitajske.

Spominjajte se CMD

Razno

KAM?
V gostilno »Prešernova kletker tam je najboljše vino. 1429

Posesti

ŠESTSTANOVANJSKO HIŠO z vrtom, blizu gl. kolodv., 12% obrestujočo, prodam za Din 200.000.—. Pismene ponudbe pod šifro »J. V. 20« na upravo »Večernika«. 1858

Prodam

OTROŠKI VOZIČEK na prodaj. Koroška c. 95. 1862

Sobo odda

SOBO, OPREMLJENO, solnčno, s posebnim vhodom, oddam stalnemu nameščencu ali vpokojencu. Stritarjeva ul. 5-I. 1861

MEBLOVANA SOBA z zajutrkom ali brez njega, s souporabo kopalnice, se odda solidnemu gospodu s 15. majem t. l. Strobmajerjeva ul. 28, II. nadstr., stanovanje štev. 9. 1867

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO in sobo s štedilnikom oddam s 1. majem. Studenci, Kralja Petra c. 81. 1857

STANOVANJE dve sobi, kuhinja, pritikline, dalje sobo s štedilnikom, I. nadstropje, oddam s 1. majem. Ogledati dopoldne Betnavska c. 39. 1864

STANOVANJE oddam mali družini s 1. majem. Koroška cesta 76. 1866

Službo dobi

SPREJMEM VAJENCA za slikarstvo in pleskarstvo. Gregorčičeva ul. 8. 1863

SPOMNITE SE CMD!

Združenje prevoz. obrtov v Mariboru naznanja, da je v bolnici, dne 14. aprila umrl njen bivši član izvošček, gospod

Matija Misleta

Pogreb bo danes ob pol 16. uri iz mrtvašnice na pokopališče na Pobrežju.

Člani se naprošajo, da se udeležijo pogreba v čim večjem številu.

Načelstvo.

Citajte „Večernik“

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani. Odgovorni urednik MAKSO KOREN. Za inseratni del odgovarja SLAVKO REJA. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA, vsi v Mariboru.